

Zangeres en muzikant Kay experimenteert graag met geluiden

Ook wij vrouwen zijn waardevol

Ze beschouwt zich als een vrouw met negen levens, omdat ze na tegenslag telkens weer opstond en iets nieuws begon. Nu staat Katja ten Dam-Flik – Kay is haar artiestennaam – aan de vooravond van weer een nieuw leven. Recent heeft ze de dancemuziek ontdekt en staan haar teksten in het teken van women's empowerment.

Door Lonneke Gillissen

Portretfoto: Wim Bos

Concertfoto's: Esther Doorn

Ze studeerde jazzpiano aan het conservatorium. Als zangeres/muzikant noemde ze zichzelf – al dan niet met band – achtereenvolgens Katja, Kacha (in New York), Kacha & The Trance Machine en nu dus Kay. Met alle verschillende muziekstromingen vandiën. Tussen het muziek maken door deed ze een studie Psychologie aan de Universiteit van Amsterdam en zette ze CosmoQueen op, een goeddoelensichting om kansarme vrouwen te empoweren.

‘Hoewel ik het zalig vind om op de vleugel te spelen, vind ik het ook te gek om nu de electronic dance-stroming te ontdekken’

Wat je noemt een duizendpoot. Eerst maar eens die meest recente ontdekking: de dancemuziek. ‘Ik heb net een vocoder aangeschaft, die mijn stem met effect weergeeft. Hierdoor kan ik alle kanten op, zing ik bijvoorbeeld ineens met een robotstem. Alles wat ik opneem, klinkt daardoor meteen al electro-achtig. Als je daarna een cd opneemt met echte muzikanten, krijg je een andere sound. Rock of funky, maar als je bijvoorbeeld de basedrum op iedere tel zet, wordt het ineens house, electro, dance. Tegenwoordig vind ik alles leuk en experimenteren met geluiden vind ik gaaf. Helaas heb ik niet de technische skills om een geluid dat ik heb uitgevonden, ook te reproduceren.’

Freaky shit

Gelukkig hoeft dat reproduceren niet per se aangezien Katja alles wat ze maakt, opneemt. Zoals ze dat noemt ‘de oude freaky shit’. ‘Dat deed ik 25 jaar geleden ook al. Mijn debuutalbum in 1995, *Kacha’s World*, was jazzy P-Funk. Ik heb tijdens die opnames een halfjaar in New York gewoond en veel musici leren kennen. Na terugkomst in Nederland kreeg ik enorme heimwee naar de New Yorkse muziekscene en heb toen een jaar later een woningruil geregeld met een gezin uit New York. Ik vond een school voor mijn dochter en een manager. Zij organiseerde voor mij schrijf- en opnamesessies met diverse producers, onder andere in de voormalige Studio 54-kelder waar Madonna ook heeft opgenomen.

Geweldig was dat! Maar mijn manager daar ging failliet en mijn manager in Nederland kwam te overlijden.’ Katja’s wereld stortte in. Dat haar muzikale carrière abrupt stopte, was een grote teleurstelling en zelfs naar een concert gaan in Paradiso was te veel. Katja besloot iets totaal anders te gaan doen. Het werd een studie Psychologie. Geen vreemde keuze, aangezien ze met haar teksten probeerde tot de kern van mensen door te dringen, geïntrigeerd als ze is door de vraag wat hen beweegt.

Klein beginnen

Maar het bloed kroop waar het niet gaan kon en geïnspireerd door een aantal jamsessies met George Laks, de keyboard-

speler van Lenny Kravitz, ging Katja na een lange break weer liedjes schrijven. Het resultaat: *It’s O-Kay*. Hierna volgden nog vier nummers en een *publishing deal* met NA Music International BV. En nadat vorig jaar de single *Mumbai, I am gonna find you* uitkwam, gaat Katja’s hart nu dus uit naar electro. ‘Het voordeel van electro is dat je geen liedjesvorm hoeft aan te houden. Je kunt erop los experimenteren. Er is nu ook een enorme kruisbestuiving tussen dance en pop. Dit jaar ben ik dan ook voor het eerst naar het Amsterdam Dance Event geweest en daar hoor je rock-achtige liedjes die zijn omgeturnd tot dance. En hoewel ik veel van organische geluiden houd, zoals piano, cello en viool, en het zalig vind om op de vleugel te spelen,

vind ik het te gek om deze nieuwe stroming te ontdekken! Reden ook waarom Katja een nieuwe manager heeft. 'Die zei: Begin gewoon klein. Realistisch bouwen met kortetermijndoelstellingen en werken naar een langeretermijninspiratiebron. Hierdoor ligt de marketing niet alleen bij mij en kan ik mij creatief verder ontwikkelen.'

Achterhaald

Bovendien is Katja, zoals ze zelf zegt, 'geen vijftien meer'. 'Ik kan niet zo goed inschatten hoe het op een ander overkomt als ik ineens electro en dance ga maken. Ik heb al ideeën over hoe het eruit moet zien, maar misschien is dat belachelijk gezien mijn leeftijd. Hij kan dat wel objectief zien, hoe ik overkom, wat bij mij past, welke doelgroep ik kan aanspreken.' De leeftijds kwestie, het is een heikel punt in muziekland. Zo zei de programmeur van 3FM tegen Katja dat ze te oud was voor die zender. 'Ik vind dat soort denkbepelden erg achterhaald. Je zou er bijna een cd onder een andere naam van gaan maken en kijken hoe ze dan reageren. Want wat ik nu maak, in samenwerking met de Japanse Rei Satoshi is echt mooi. Zij speelt de gitaarpartijen in en is *dedicated*. We vormen een akoestisch duo, of een electroduo met beats, en dat werkt goed. De reacties van het publiek zijn tot nu toe zeer enthousiast, mensen vinden ons leuk samen. We hebben inmiddels besloten dat we voor de nieuwe EP de elektronische kant opgaan. Die beslissing moest ik snel nemen, want in januari 2015 sta ik tijdens Eurosonic/Noorderslag op

Altersonic om mijn nieuwe act te showcasen. Daar zal ook de release van de EP plaatsvinden. De titel verklap ik nog niet, maar het thema staat al vast.'

Empoweren

Naast de leeftijds kwestie is *women power* namelijk een thema dat Katja aan het hart gaat. Zo zette ze in 2005, gedurende haar break van de muziek, CosmoQueen op, een stichting die kansarme vrouwen aan goedbetaald werk helpt. 'Ik was in Jordanië op huwelijksreis, toen hadden we de eer om een bezoek aan koningin Noor te brengen. Zij heeft veel *women empowering*-projecten gedaan. De meest effectieve manier van armoedebestrijding is immers vrouwen aan het werk helpen. Zij hebben een goede arbeidsethos en doordat ze zich over alle kinderen, vaak ook neefjes en nichtjes moeten ontfermen, nemen ze een centrale rol in de maatschappij in. Daarbij wil Jordanië van alles, maar kan het niets omdat er geen water of olie is. Er is alleen maar zand. Daarbovenop krijgen ze vluchtelingenstroom na vluchtelingenstroom te verwerken, eerst vier miljoen Palestijnen, toen Irakezen, nu Syriërs. Ik wilde de kansarme vrouwen in Jordanië helpen die maar zitten te wachten tot dat hele gedoe met Israël voorbij is. Het idee was om deze vrouwen sjaals te laten produceren: met *local skills* en van *local materials*.

Het werd hip; we waren het eerste fair-trade coutureproduct: van ieder product, van iedere kleurencombinatie waren er maar twee exemplaren. Zoals we hadden bepaald hoe alles moest zijn, liep het ook. Deuren gingen open, we benutten alle kansen. Alles liep. Ik werkte 120 uur per week en wilde professionaliseren, maar met vrijwilligerswerk was dat moeilijk. Daarbij is het normaal dat creatieven een bedrijf beginnen en tot ideeën komen, maar na verloop van tijd moet je er een directeur neerzetten die de zaken structureert. Ik wilde niets liever dan dat, mijn partner wilde dat niet. Ik sliep bijna niet meer en heb toen besloten ermee te stoppen. Maar CosmoQueen bestaat nog steeds.'

Blote wijven

En nu, op de nieuwe cd, wordt *women empowerment* weer het thema. 'Ik merk steeds meer dat ik er niet tegen kan al die halfnaakte wijven met die blote tieten op tv te zien. Zo'n Beyoncé, die zich feminist noemt maar geen inhoud heeft. Is dat het nieuwe feminisme: dat je jezelf als seksbom verkoopt? En begin november ook weer die posters voor de Museumnacht. En dan zijn er al die honderduizenden meisjes in de wereld die gestenigd en verkracht worden door vieze, ouwe mannen en dat blijft maar doorgaan. Het zijn toch nog steeds de mannen

die bepalen hoe het eraan toegaat in de wereld. Ik vind het prima als het fiftyfifty is, maar zoals het nu gaat, vind ik het niet prima. Het is niet voor niets zo dat er mannen én vrouwen zijn op deze wereld. We hebben de *mental set* en *skills* van vrouwen gewoon nodig, vooral ook op bestuurlijk en strategisch niveau.

'Het zijn nog steeds de mannen die bepalen hoe het eraan toegaat in de wereld. Ik vind het prima als het fiftyfifty is, maar zoals het nu gaat vind ik het niet prima'

Er lopen zo veel zaken zo erg uit de hand. Als je kijkt naar matriarchaten, dan zie je voornamelijk culturele en economische hoogbloei. Ze waren strategisch soms wat zwakker, maar dat is dan dat. Is dat nou zo erg? Ik denk echt dat het belangrijk is in ieder geval naar fiftyfifty te streven. Gelijkaardigheid. Je ziet ook steeds meer dat vrouwen het niet meer accepteren. Het zal de wereld goed doen als er op alle – maatschappelijke – niveaus een gelijkaardige man-vrouwverdeling is, vooral ook bij besluitvormingsprocessen: een vertegenwoordiging conform de opbouw van alle

aardbewoners. Iedereen roept over diversiteit, maar praatjes vullen geen gaatjes. Los van de discriminerende factor is dat volgens mij belangrijk voor het algemeen welzijn van de aarde.'

Hele wereld

Katja's nieuwe liedjes gaan dan ook over de archetypen van de vrouw. 'Bijvoorbeeld een moeder die haar zoon verliest in de oorlog. Een meisje dat wordt uitgehuwelijkt. En dat wil ik dus op electro-dance-muziek gaan zetten. Ik heb een aantal te gekke dingen gezien uit Scandinavië, waar ze vooroplopen en waar hippe stromingen uit voortkomen. Zo vind ik Mø te gek, een meisje van halverwege de twintig. Zij heeft samengewerkt met Elliphant, ook een twintiger. En in Londen gebeurt eveneens veel goeds op dit gebied, zoals FKA Twiggs, een meisje van 25 dat zelf ook produceert. Dat is wat ik ook doe. Zij neemt een *snare* op en draait het geluid om. Dat deed ik 25 jaar geleden ook al, alleen weet zij op technisch niveau wat ze doet en dat wist ik niet. Ik vind dat allemaal inspirerend. Die meisjes zijn jong, maar hebben overal schijnt aan. Ze zijn volledig zichzelf. Dat is ook een van de leuke dingen van internet: je hebt toegang tot de hele wereld. Zo kun je jezelf in de kijker spelen, maar ook veel inspiratie opdoen, zien wat er allemaal gebeurt.'

In januari is de EP dus klaar. 'We hebben voor een EP gekozen, omdat daarop minder nummers staan dan op een album. Ik wil eerst kijken hoe de muziek wordt ontvangen. Stel dat het niet werkt, dan heb ik nog nummers over die ik dan weer anders kan produceren, misschien toch akoestisch. Die akoestische set is immers al goed ontvangen, dus dat kan altijd nog.'

Rest de vraag hoe Katja met electromuziek vrouwen denkt te gaan empoweren? 'Tijdens het Amsterdam Dance Event stond er een foto in de kant met daarop alleen maar mannen die buiten Felix Meritis aan het roken zijn. Daar worden alle deals gesloten en daar staan dus alleen maar mannen. Ik heb die foto op Facebook gezet met de vraag of er ook nog vrouwen waren op het ADE die iets in de pap te brokkelen hadden. De reactie was dat alle vrouwen binnen stonden. Te dansen. En ook onder de dj's zie je nauwelijks vrouwen. We hebben gelukkig Eva Simons en 100% Isis, maar *that's it*. Misschien kan ik met mijn muziek dus nog wel een inspiratiebron zijn. Dat mensen zien: je kunt het als vrouw dus ook doen.

Website: www.kay-music.com, Facebook: KAY4MUSIC, Twitter: @KAY4MUSIC, YouTube: KAY4MUSIC

Inspiratiebronnen

Artiesten: Sly Stone, Joe Cocker, Lamb, Michael Jackson, Lou Reed, Nirvana
Piano-spel: Dr. John, Ray Charles, Chi Coltrane, Tori Amos
Dance: Mø, Elliphant, Dyro, Caribou, FKA Twiggs
Met als koning: Jimi Hendrix. 'Die man is muziek, er zit niks tussen. Als hij speelt is dat zo echt! Hij inspireert mij om als persoon ernaar te streven muziek te zijn, zuiver. Muziek is immers de meest spirituele vorm van kunst, je creëert het vanuit je ziel.' ●